

**Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması
Dersi Kapsamındaki Etkinlik Hazırlama ve Uygulama
Süreçlerinin İncelenmesi***

**The Study of the Processes of Primary Teacher
Candidates' Activity Planning and Implementation within
the Scope of Teaching Practice Course**

Derya GİRĞİN¹, Çavuş ŞAHİN²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü.
deryagirgin@comu.edu.tr

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü.
csahin25240@yahoo.com

Makalenin Geliş Tarihi: 27.06.2019

Yayına Kabul Tarihi: 31.08.2019

ÖZ

Öğretmen yetiştirme sistemimiz içerisinde hizmet öncesinde gerçekleştirilen ve öğretmen adaylarına deneyim kazandıran öğretmenlik uygulaması dersi önemli bir konuma sahiptir. Bir öğretmen adayının mesleki yaşamında etkili ve başarılı bir öğretmen olabilmesi için öğrenme sürecini biçimlendirmesi, uygun öğrenme yaklaşımlarını ile etkinlikler hazırlaması gerekmektedir. Bu bağlamda bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamındaki etkinlik hazırlama ve uygulama süreçlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılında Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programının 4. sınıfında öğrenim gören Çanakkale il merkezinde bir ilkokulda öğretmenlik uygulaması dersini gerçekleştiren sekiz (5 kadın, 3 erkek) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemi kullanılarak yürütülen çalışmada öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları etkinlikler doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları etkinlikleri, tarafından nasıl ve ne kadar uygulandığı yarı yapılandırılmış gözlemler aracılığıyla ortaya konulmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının hazırlamış oldukları etkinlik planlarının analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda, öğretmen adaylarının çoğunlukla etkinliğin yöntem-teknik, araç-gereç ve

* **Alıntılama:** Varlı, B. ve Uluçınar Sağır, Ş. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamındaki etkinlik hazırlama ve uygulama süreçlerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(3), 1601-1636.

ölçme-değerlendirme kısımlarındaki bilgilere yer vermedikleri, uygulamada yeterli bilgi ve donanımına sahip olmadıkları ve öğrenme-öğretme süreci temel unsurlarına yönelik önemli davranışları etkinliği uygularken sergilemedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf öğretmeni adayı, Öğretmenlik uygulaması, Etkinlik hazırlama, Durum çalışması

ABSTRACT

In our teacher training system, the pre-service teaching practice course has an important role in providing experience to prospective teachers. For a teacher candidate to become an effective and successful teacher, he/she must be able to structure the learning process and prepare activities with the appropriate learning approaches. Therefore, the purpose of this study is to investigate primary teacher candidates' process of activity planning and implementation within the scope of the Teaching Practice Course. In this context, the case study method, which is a qualitative research method, was used in the study. The study group of the research consists of eight (five female, three male) senior year primary teacher candidates who are studying at Canakkale Onsekiz Mart University, Undergraduate Programme in Education, and were taking Teaching Practice Course at a primary school in Canakkale province. In the research, case study design as the qualitative research method was performed and activities planned by teacher candidates were analysed by the document analysis method. Moreover, in what ways and how much of the planned activities were implemented by the teacher candidates were revealed through semi-structured observations. The descriptive analysis method was also used in the analysis of the activity plans which were prepared by the teacher candidates. According to the data analysis of the study results, it was determined that teacher candidates mostly did not include the information in the method-technique, materials and assessment-evaluation section of the activities, they did not have enough knowledge and competency in implementation and they lacked performing the key elements of behaviour in the teaching-learning process during activities.

Keywords: Primary teacher candidate, Teaching practice, Planning activities, Case study

GİRİŞ

Etkili ve nitelikli eğitim sistemi hiç kuşkusuz nitelikli bir öğretmen yetiştirme süreci ile mümkündür. Öğretmen yetiştirme programları öğretmen adaylarını mesleğe yönelik ihtiyaç duydukları tüm bilgi, becerilerle donatmalıdır. Bu bağlamda öğretmen yetiştirmede öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen eğitimi lisans programının 4. sınıfında öğrenim gören öğretmen adayları için çok önemli bir yere sahiptir. Çünkü

öğretmenlik uygulaması dersi hizmet öncesinde öğretmen adaylarına öğrenmiş oldukları teorik bilgileri gerçek sınıf ortamında uygulama deneyimi sunar. Mesleki anlamda öğretmen adaylarının kendilerini nitelikli şekilde yetiştirmelerini sağlar. Öğretmen adaylarının mesleğe başladıklarında daha önceki edindikleri deneyimlemelerinin ışığında kendilerini yetiştirmiş olmaları mesleki anlamda profesyonelleşmelerine imkân tanır (Özcan, 2011). Bu yüzden öğretmenlik uygulaması dersini üniversite eğitimindeki kuramsal yapıların uygulamalarla hayat bulmasını sağlayan bir köprü olarak nitelendirmek mümkündür (Broadbent, 1998; Çakmak, 2011; Hazzan ve Lapidot, 2004; Smith ve Lev- Ari, 2005; Stanulis ve Russell, 2000). Paker (2008)'e göre öğretmenlik uygulaması dersi; öğretmen adaylarının teoride öğrendiklerini pratikte uyguladığı bir ders olmakla birlikte eğitim sistemimiz içerisindeki nitelikli öğretmen ihtiyacını karşılamaya yönelik öğretmen adaylarının deneyim kazanmaya başladıkları bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde ve dünyada öğretmenlik uygulaması dersinin işleyişinde önemli roller üstlenen üç unsur yer alır. Bunlar, öğretmen adayı, üniversitedeki uygulama öğretim elemanı ve uygulama yapılan okuldaki uygulama öğretmendir (Darling-Hammond ve Baratz-Snowden, 2007). Öğretmenlik uygulaması süreci ile öğretmen adaylarının sınıf ortamı içerisinde karşılaşılabilecekleri durumları yaşayarak deneyimlemeleri sınıf yönetimi, karar verme, sorumluluk alma gibi becerileri gibi birçok yönden gelişimlerine olanak sağlar (Beck ve Kosnik, 2000; Caner, 2009; Topkaya ve Yalın, 2005; Yeşilyurt, 2010). Bu süreçte öğretmen adayları, uygulama okullarında farklı düzeylerdeki sınıflarda çeşitli uygulama ve deneyimleme süreçlerinden geçerler. Öğretmenlik uygulaması temel ilkeleri YÖK (1998) tarafından “Fakülte-Okul İşbirliği” adlı kılavuzda yayınlanmış ve yürütmeye konmuştur. Öğretmenlik uygulaması sürecinin istenilen niteliğe ulaşması ve deneyim sahibi nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi için ilgili yönerge güncellenip “Öğretmen Adaylarının Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge” ismi ile 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir (MEB, 2018).

Yapılan alan yazın taramasında, öğretmenlik uygulaması süreciyle ilgili öğretmen adaylarının kazandığı beceri ve sorumluluklara ilişkin çalışmalar vardır (Caner, 2009; Çetin-Seçkin, 2005; Eraslan, 2009; Parker, 2008; Sağlam, 2007). Öğretmenlik uygulaması dersinin etkililiğine, kazanılan deneyimlere ve süreçte karşılaşılan sorunlara yönelik öğretmen adayları ile çalışmalar da vardır (Aydın ve Akgün, 2014; Aytaçlı, 2012; Canbolat, 2014; Özkılıç, Bilgin ve Kartal, 2008; Topkaya, Tekcan ve Kaya, 2012; Ünver, 2003; Yıldız, 2012). Sınıf öğretmenliği programı öğretmen adayları ile öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşlerin belirlendiği az sayıda çalışmaya rastlanmıştır (Atmış, 2013; Aytaç, 2010; Kale, 2011; Özkılıç, Bilgin ve Kartal, 2008). Clarke, Triggs ve Nielson (2014) ise öğretmenlik uygulaması çalışmasında okullardaki uygulama öğretmenlerinin rolü ve önemine değinerek; uygulama öğretmenlerinin gerektiği rolleri sergilemediklerini ortaya koymuştur. Ünver (2003) ile Sılay ve Gök (2004) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar iki kurumun (eğitim fakültesi ve uygulama okulunun) istenen düzeyde işbirliği içerisinde çalışmamasından dolayı öğretmenlik uygulamalarında birtakım problemlerin yaşandığını ortaya koymuştur. Alan yazında öğretmenlik uygulaması dersinin nitelikli işleyişinin sağlanması için uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim üyeleri tarafından gerçekleştirilen geri bildirimler hakkında çalışmalarda yapılan geri bildirimlerin öğretmen adaylarına süreçte sağladığı yararları ortaya koymaktadır (Aguado, 2016; Çevik, 2014; Hurioğlu, 2016; Iqbal, Ramzan ve Arain, 2016; Martínez Agudo, 2016; White, 2007). Zhao ve Zhang (2017) ve Girgin (2016) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmen adaylarının mesleki anlamda profesyonelleşmeleri ve mesleki kimlerinin oluşumunda da öğretmenlik uygulaması dersinin önemine değinilmiştir.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde geliştirdikleri etkinlikler ilgili dersin öğretilmesinde oldukça önemlidir. Etkinlikler, öğretim sürecinin uygulayıcı olan öğretmenler ile anlam kazanmaktadır (Stein ve Smith, 1998a, 1998b). Bu bağlamda oluşturulan etkinliklerle sınıf içinde öğrencilerin farklı öğrenme biçimlerine sahip oluklarını göz ardı etmeden, farklı bakış açıları ile çok yönlü gelişimlerine katkı sağlanmalıdır. Özellikle hizmet öncesinde öğretmenlik uygulaması dersi ile öğretmen

adaylarına etkinlik geliştirme ve uygulama imkânının verilmesi etkinlik kavramına ilişkin olumlu, nitelikli ve etkili öğrenmelerin sağlanması için önemli bir adımdır (Kerpiç, 2011; Özmantar, Bozkurt, Demir, Bingölbali ve Açıl, 2010; Toprak, Uğurel ve Tuncer, 2014). Etkinliklerin uygulanmasında öğretmenlerin sahip olduğu bilgi ve beceriler etkilidir. Öğretmenlerin öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirebilmeleri için mesleki anlamda yeterli donanıma sahip olması gerekmektedir. (Bozkurt, 2012; Demir ve Bedir, 2005; Karakuş ve Yeşilpınar, 2013; Özgen ve Alkan, 2014).

Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamındaki etkinlik hazırlama ve uygulama süreçlerinin incelenmesidir. Bu amaca yönelik araştırmanın problemini “Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamındaki etkinlik hazırlama ve uygulama süreçleri nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır. Bu araştırmanın, sınıf öğretmenliği lisans programının niteliğinin artırılmasına katkı sağlayacağı, bu alandaki çalışmaları ilerleteceği ve etkinliklerin oluşum sürecini ortaya koyacağı hususunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışmasının nasıl ve niçin sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinlemesine incelemesine olanak veren araştırma yöntemi olduğunu söylemek mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Creswell (2007)'e göre durum çalışması; araştırmacının belirli bir zaman dilimi içerisinde yer alan birçok kaynaktan toplanmış çeşitli veri toplama araçları (görüşmeler, gözlemler, dokümanlar vb.) ile bir durumu ya da duruma bağlı olarak temaları tanımlayan nitel araştırma yaklaşımıdır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamındaki etkinlik hazırlama ve uygulama süreçlerinin

derinlemesine incelenebilmesi açısından durum çalışması, etkili bir araştırma modeli olarak görülmektedir.

Çalışma Grubu

Nitel olarak gerçekleştirilen araştırmalarda amaca yönelik belirlenmiş küçük örneklem grupları üzerinden derinlemesine ayrıntılı çalışmalar gerçekleştirilir (Patton, 2002). Bununla birlikte nitel araştırmalarda ilgili durum ya da durumlarla daha nitelikli, zengin ve derinlemesine bilgi ile veri seti oluşturmak oldukça önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Durum çalışmaları ile elde edilen verilerin gerçeklik bağlamında güçlü yapıda olması, bir olaya ya da bir olaydan bir temaya ilişkin genellemeye olanak tanınması, var olan sosyal bir gerçeklik olayını detaylı şekilde sentez yapmaya olanak sağlaması söz konusudur (Cohen, Manion ve Morrison, 2000).

Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılında Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programının 4. sınıfında öğrenim gören Çanakkale il merkezinde bir ilkokulda öğretmenlik uygulaması dersini gerçekleştiren sekiz (5 kadın, 3 erkek) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma grubu belirlenirken araştırmaya verimli katkı sağlayacak ve rahatlıkla ulaşılabilecek bir örneklem seçildiği için kolay ulaşılabilir durum örnekleme yapılmıştır. Ayrıca araştırma grubu oluşturulurken öğretmen adaylarının çalışmaya gönüllü katılması hususunda gönüllülük esasına da dikkat edilmiştir. Araştırmanın etiği açısından araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının isimleri gizli tutularak öğretmen adaylarına ÖA₁, ÖA₂, ... ,ÖA₈ şeklinde kodlar verilmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının demografik özelliklerine ilişkin bilgiler aşağıda Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Uygulama Sınıfı
ÖA ₁	Kadın	3/A
ÖA ₂	Erkek	3/B
ÖA ₃	Kadın	3/B
ÖA ₄	Kadın	3/A
ÖA ₅	Erkek	3/B

ÖA ₆	Kadın	3/A
ÖA ₇	Erkek	3/A
ÖA ₈	Kadın	3/B

Tablo 1 incelendiğinde, öğretmen adaylarının 5'inin kadın, 3'ünün de erkek olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında uygulama okulundaki sınıf ve şubeleri incelediğinde dört öğretmen adayı (3 kadın, 1 erkek) 3/A sınıfında, dört öğretmen adayı (2 kadın, 2 erkek) ise 3/B sınıfında etkinliklerini uygulamışlardır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak amacıyla doküman analizi ve gözlem yöntemleri kullanılmıştır. Bu çerçevede veri toplama aracı olarak sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamındaki hazırladıkları etkinlikleri inceleme formu ve bu etkinlikleri uygulama okulundaki sınıf ortamında uygulamalarına ilişkin gözlem formu hazırlanmıştır. Gözlem formu ve oluşturulan etkinlikleri inceleme formu hazırlanırken alan yazındaki ilgili araştırmalardan, dokümanlardan ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Oluşturulan taslak formlar alanında uzman ve deneyimli olan üç öğretim üyesine sunulmuş ve görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan gelen geri bildirimler ile formlar gözden geçirilmiş ve formlara son hali verilmiştir. Araştırmada kullanılan etkinlik inceleme formu etkinliğin temel bileşenleri olan amaç, araç-gereç, süre, öğrenme süreci ve ölçme değerlendirme kısımları ve bunların alt boyutlarından oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan gözlem formu ise iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci bölümde gözlem yapılan sınıfın fiziki şartlarına yönelik özellikler ve sınıfın resimleri yer almaktadır. İkinci bölümde; yarı yapılandırılmış gözlem maddeleri ve yapılan gözleme ilişkin açıklamalar kısmı bulunmaktadır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının Çanakkale il merkezinde bir ilkokulda 3. sınıf düzeyindeki öğrencilerin ders programında bulunan ve etkinlikleri incelenen tüm dersleri haftada altı saat olmak üzere dört hafta boyunca toplam 24 ders saati gözlemlenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının hazırlanmış olduğu etkinlikler doküman incelemesi ile irdelenerek, sınıf içinde bu etkinlikleri nasıl ve ne kadar uygulandığı yarı yapılandırılmış gözlemler aracılığıyla ortaya konmuştur.

Verilerin Analizi

Straus ve Corbin (1990) tarafından durum çalışmasında verilerin analizinde kullanılan yaklaşımlarda farklı yöntemler önermiştir. Durum çalışmalarında verileri analiz etmek için kullanılan yöntemler; betimsel ve içerik analizi olarak sınıflandırılmıştır (Straus ve Corbin, 1990; Yin,2003). Sınıf öğretmeni adaylarının hazırlamış oldukları etkinlik planlarının analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Yapılandırılmış gözlem formu aracılığıyla elde edilen veriler ve araştırmacının gözlem sırasında tuttuğu notların analiz sonuçları da betimsel şekilde ifade edilmiştir. Analiz sonuçları tablolar şeklinde gösterilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının hazırladıkları etkinliklerle bunları uygulamalarına ilişkin gözlemlerden elde edilen bilgilerle ilişkilendirilerek betimsel olarak analiz edilmiştir.

Bütün araştırmalarda olduğu gibi durum araştırmalarında da geçerlilik ve güvenilirlik oldukça önemlidir. Durum çalışmalarında çeşitleme yapılması, veriler hakkında uzmanlardan görüş alınması, elde edilen verinin kaynağına kontrol ettirilmesi, katılımcıların tüm sürece etkin olarak katılım göstermeleri ile çalışmaların iç geçerliliği sağlanır (Merriam, 2013). Dış geçerliliğin sağlanmasında ise zengin bir tanımlama, her bir durumun spesifik özelliklerini açıklama, farklı durumlar kullanma belirtilmiştir. Nitel araştırmalarda araştırmanın güven duyulabilirliğini inandırıcılık (credibility), aktarılabilirlik (transferability), güvenilebilirlik (dependability) ve onaylanabilirlik (confirmability) ölçütleri sağlamaktadır. İnandırıcılık, bulguların gerçeklikle ne düzeyde uyumlu olduğunu; aktarılabilirlik, bulguların diğer bağlamlara ne düzeyde uyarlanabildiği, güvenilebilirlik, aynı bağlamda aynı katılımcılarla aynı bulgulara ulaşılmasını; onaylanabilirlik ise bulgularının araştırmacının değil, katılımcıların deneyim ve düşüncelerinden kaynaklandığını ifade etmektedir (Arastaman, Öztürk Fidan ve Fidan, 2018; Shenton, 2004). Araştırmanın doğrulanabilirliğinin sağlanabilmesi noktasında elde edilen verilerin sonuçlarının sistematik şekilde ve açık, net, anlaşılır bir dille ifade edilmesine çalışılmıştır. Araştırmada aktarılabilirliğinin ölçütünün karşılanması noktasında araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin görüşlerini

ortaya çıkarmak amacıyla doğrudan alıntılardan yararlanılmıştır. Bunu yanı sıra araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adayları ÖA₁, ÖA₂, ... ,ÖA₈ şeklinde kodlanmıştır.

Uygulama Süreci

Araştırmada öncelikle sınıf öğretmeni adaylarının hazırlayacak oldukları etkinliklerin hangi sınıf düzeyinde, hangi konularda olacağı belirlenmiştir. Sınıf öğretmeni adayları öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulama okulundaki 3. sınıf A ve B şubelerindeki öğrencilere yönelik etkinlikler hazırlamışlardır. Öncelikle öğretmen adayları ile bir araya gelinerek araştırmaya katılma konusunda gönüllülük esas alınarak süreç başlatılmıştır. Araştırma süresinde her hafta olacak şekilde dört hafta boyunca öğretmen adayları ile bir araya gelinerek oluşturdukları etkinlikler toplanmış, incelenmiş ve etkinliklerin uygulamalarına ilişkin araştırmacı tarafından yapılan gözlem verileri öğretmen adayları ile paylaşılmıştır. Bununla birlikte öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinliklerin uygulama gözlemleri haftada altı saat olmak üzere dört hafta boyunca araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Aşağıda Tablo 2’de öğretmen adaylarının dört hafta boyunca hazırladıkları etkinliklerin temel özellikleri verilmiştir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hazırladıkları Etkinliklerin Temel Özellikleri

Ders Adı	Etkinlik No	Öğretmen Adayı	Etkinlik Konusu
MATEMATİK	1.	ÖA ₅	Doğal Sayılarda Çarpma İşlemi
	2.	ÖA ₁	Kesirler
	3.	ÖA ₂	Geometrik Cisimler ve Şekiller
	4.	ÖA ₃	Alan Ölçme
	5.	ÖA ₆	Paralarımız
	6.	ÖA ₈	Tartma
	7.	ÖA ₄	Zaman Ölçme
FEN BİLİMLERİ	8.	ÖA ₃	Maddeyi Niteleyen Özellikler
	9.	ÖA ₇	Işığın Görmedeki Rolü
	10.	ÖA ₆	Maddenin Halleri
	11.	ÖA ₄	Işık Kaynakları
	12.	ÖA ₅	Ses Kaynakları
	13.	ÖA ₈	Çevremizdeki Canlı ve Cansız Varlıklar
TÜRKÇE	14.	ÖA ₁	Söz Varlığı
	15.	ÖA ₂	Dinleme/İzleme
HAYAT BİLGİSİ	16.	ÖA ₈	Güvenli Hayat
	17.	ÖA ₇	Güvenli Hayat
	18.	ÖA ₅	Ülkemizde Hayat
	19.	ÖA ₂	Ülkemizde Hayat
	20.	ÖA ₆	Doğada Hayat

Tablo 2’de sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul 3. sınıf düzeyinde Matematik, Türkçe, Hayat Bilgisi ve Fen Bilimleri derslerine yönelik hazırlamış oldukları etkinliklerin konuları görülmektedir. Bunun yanı sıra hangi öğretmen adayı tarafından ilgili

etkinliğin hazırlandığı kodlar şekilde verilmiştir. Tablo 1 incelendiğinde, öğretmen adayları tarafından farklı derslerle ilgili birden fazla konuda çok sayıda etkinlik hazırlanmıştır. Hazırlanan etkinliklerin sayısının derslere göre farklı olmasının nedeni uygulama okulundaki sınıfların haftalık ders programından kaynaklanmaktadır.

BULGULAR

Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamındaki etkinlik hazırlama süreçlerinin incelenmesi noktasında doküman analizi yapılmış ve etkinliklerin ana bileşen özellikleri betimsel analiz ile ortaya konmuştur.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Etkinlik Hazırlama Süreçlerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde sınıf öğretmeni adaylarının etkinlik hazırlama süreçleri irdelemek amacıyla etkinlik inceleme formundan elde edilen bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hazırladıkları Etkinliklerin Özelliklerine Yönelik Bulgular

Öğretmen adayı	Etkinlik numarası	Etkinlik kazanımları	Etkinlik süresi	Etkinlik yöntem-teknikleri	Etkinlik araç-gereçleri	Etkinlik yönergesi	Etkinlik ölçme-değerlendirmesi
ÖA ₅	1.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ÖA ₁	2.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ÖA ₂	3.	X	✓	X	✓	✓	X
ÖA ₃	4.	✓	X	✓	X	X	✓
ÖA ₆	5.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ÖA ₈	6.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ÖA ₄	7.	✓	✓	X	✓	✓	✓
ÖA ₃	8.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ÖA ₇	9.	✓	✓	✓	X	✓	X
ÖA ₆	10.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ÖA ₄	11.	✓	✓	X	✓	✓	X
ÖA ₅	12.	X	✓	X	✓	✓	✓
ÖA ₈	13.	✓	✓	✓	✓	X	✓
ÖA ₁	14.	✓	✓	X	✓	✓	✓
ÖA ₂	15.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ÖA ₈	16.	✓	X	✓	X	✓	✓
ÖA ₇	17.	✓	X	✓	✓	✓	✓
ÖA ₅	18.	✓	✓	✓	X	✓	✓
ÖA ₂	19.	X	✓	X	✓	✓	X
ÖA ₆	20.	✓	✓	✓	✓	✓	✓

* ✓Etkinlik planında var. X Etkinlik planında yok.

Tablo 3 incelendiğinde, ÖA₁ ve ÖA₆ kodlu sınıf öğretmeni adaylarının hazırlamış oldukları etkinliklerin tamamında etkinliğin kazanımları, etkinliğin süresi, etkinliğin yöntem-teknikleri, etkinliğin araç gereçleri, etkinliğin yönergesi ve etkinliğin ölçme-değerlendirmesine yönelik bilgiler yer almaktadır. ÖA₂ kodlu öğretmen adayının etkinlik kazanımları, yöntem-teknikleri ve ölçme-değerlendirme kısımlarına; ÖA₃ kodlu öğretmen adayının bir etkinliğinde tüm kısımlara yer verirken bir etkinliğinde süre, araç-gereç, yönerge kısımlarına yer vermediği görülmektedir. ÖA₄ kodlu öğretmen adayının etkinliğin yöntem-teknikler ile ölçme-değerlendirme kısmında; ÖA₅ kodlu öğretmen adayının bir etkinliğinde tüm aşamaların yer almasına rağmen diğer

etkinliklerde kazanım, araç-gereç ve yöntem-teknikler kısmında gerekli bilgilere yer verilmemiştir. ÖA₇ kodlu öğretmen adayının etkinlik süre ve araç-gereç konularında; ÖA₈ kodlu öğretmenin hazırladığı bir etkinlikte tüm kısımlar yer almakla birlikte diğer etkinliklerde de öne çıkan eksik kısımlar yöntem-teknik, araç-gereç ve etkinlik yönergesi kısımlarıdır. Genel anlamda Tablo 3 yorumlandığında, sınıf öğretmeni adaylarının etkinlik hazırlamada çoğunlukla etkinliğin yöntem-teknik, araç-gereç ve ölçme-değerlendirme kısımlarındaki bilgilere yer vermedikleri görülmektedir. Bu bağlamda eğitimde önemli öğeler kısmında yer alan bu yapıların özellikle son sınıf öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinliklerde yer verilmemesi öğretmen adaylarının bu öğelerde yeterli bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip olmadıklarını göstermektedir.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Etkinlik Uygulama Süreçlerine Yönelik Bulgular

Bu kısımda sınıf öğretmeni adaylarının etkinliklerini uygulama sürecine yönelik gözlemlerden elde edilen bulgular sunulmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış gözlem formuyla toplanarak gözlenen davranışlar, sınıf ortamının fiziksel özellikleri tablolar ile verilmiştir. Araştırmada öğretmen adayları uyguladıkları etkinlik numaraları verilerek gösterilmiştir.

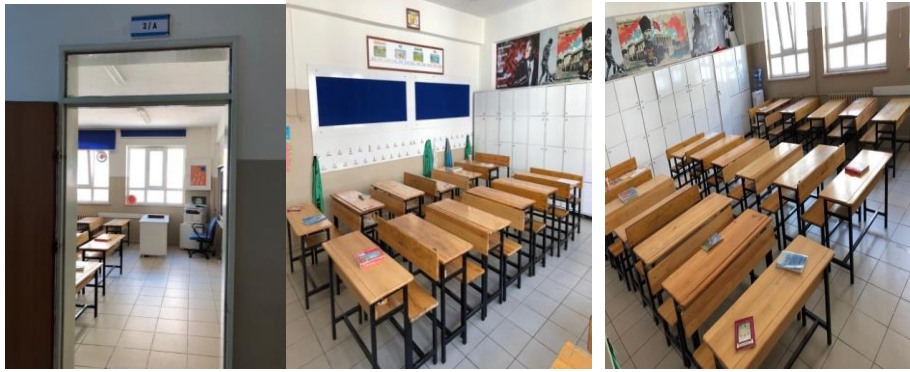
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Etkinliklerini Uyguladıkları Sınıfların Fiziksel Özelliklerine Yönelik Gözlem Bulguları

Sınıf öğretmeni adayları 2018-2019 öğretim yılı bahar döneminde öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulama okulundaki 3/A ve 3/B sınıflarındaki öğrencilere etkinliklerini uygulamışlardır. Etkinliklerin uygulandığı sınıfların Fiziksel Özelliklerine İlişkin Gözlem Bulguları Tablo 4'te ve Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 4. Etkinliklerin Uygulandığı 3/A Sınıfının Fiziksel Özellikleri

3/A Sınıfının Fiziksel Özelliklerine İlişkin Elde Edilen Veriler
<ul style="list-style-type: none"> • Gözlemlenen sınıfta 32 öğrenci bulunmaktadır. • Sınıf içinde oturma düzenine göre sıralarda ikişer öğrenci oturmaktadır. • Sınıf içinde akıllı tahta, yazıcı, hoparlör ve kitaplık gibi araç ve gereçler bulunmaktadır. Sınıf kitaplığında etkinliklerde kullanılacak kitaplar, hikâye kitapları bulunmaktadır. • Sınıf içinde öğrencilerin derslerde yaptıklarını sergileyebilecekleri çeşitli görsellere yer verilmiş panolar bulunmaktadır. • Sınıf duvarlarında Atatürk ile ilgili resimler bulunmaktadır. • Sınıf duvarlarında Mevsimler Şeridi vardır. • Gözlemlenen sınıfta öğrencilerin oturma düzeni klasik oturma düzenidir. • Sınıf içinde öğrenciler için dolap vardır. • Sınıf öğrenci merkezli ders işlemeye uygun fiziksel yapıdadır. • Sınıf aydınlanması öğrenme ortamı için uygundur. • Sınıfın duvarları boyalıdır.

3/A Sınıfının Fiziksel Özelliklerine İlişkin Resimler

Tablo 5. Etkinliklerin Uygulandığı 3/B Sınıfının Fiziksel Özellikleri

3/B Sınıfının Fiziksel Özelliklerine İlişkin Elde Edilen Veriler
<ul style="list-style-type: none"> • Gözlemlenen sınıfta 34 öğrenci bulunmaktadır. • Sınıf içinde oturma düzenine göre sıralarda ikişer öğrenci oturmaktadır. • Sınıf içinde akıllı tahta, yazıcı, hoparlör ve kitaplık gibi araç ve gereçler bulunmaktadır. Sınıf kitaplığında etkinliklerde kullanılacak kitaplar, hikâye kitapları bulunmaktadır. • Sınıf içinde öğrencilerin derslerde yaptıklarını sergileyebilecekleri çeşitli görsellere yer verilmiş panolar bulunmaktadır. • Sınıf duvarlarında Atatürk ile ilgili resimler bulunmaktadır. • Sınıf duvarlarında Mevsimler Şeridi vardır. • Gözlemlenen sınıfta öğrencilerin oturma düzeni klasik oturma düzenidir.

- Sınıf içinde öğrenciler için dolap vardır.
- Sınıf öğrenci merkezli ders işlemeye uygun fiziksel yapıdadır.
- Sınıf aydınlanması öğrenme ortamı için uygundur.
- Sınıfın duvarları boyalıdır.

3/B Sınıfının Fiziksel Özelliklerine İlişkin Resimler

Tablo 4'te ve Tablo 5'te yer alan gözlem bulgularına göre öğrenciler her bir sırada ikişerli oturmaktadır. Gözlem yapılan sınıflarda genellikle teknolojik araç gereçler bulunmaktadır. Sınıflarda yazıcı, akıllı tahta ve hoparlör vardır. Öğrencilerin gerçekleştirdiği farklı etkinlikler sınıfın çeşitli duvarlarında yer alan panolarda sergilenmektedir. Sınıfların fiziki yapılarına ait görseller etik açıdan öğrencilerin görünmemesi gerektiği için öğrencilerin olmadığı zaman diliminde çekilmiştir.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Etkinlik Uygulama Süreçlerine Yönelik Yapılan Gözlem Bulguları

Sınıf öğretmeni adayları hazırladıkları etkinlikleri öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulama okullarındaki iki şubede gerçekleştirmiştir. Araştırmacı tarafından öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinlikler doküman analizi yapıldıktan sonra etkinlikleri uygulama aşamasında oluşturulan ve uzman görüşü alınan gözlem formundaki maddelere ışığında gözlemlenmiştir. Gözlemlenen davranış maddeleri, etkinlik numarası ve öğretmen adaylarının kodları verilerek tablolar halinde sunulmuştur. Tablo 6'da ÖA₁ ve ÖA₃ kodlu sınıf öğretmeni adayının gözlem bulguları sunulmuştur.

Tablo 6. Etkinlik Uygulama Sürecine Yönelik ÖA₁ ve ÖA₃ Kodlu Sınıf Öğretmeni Adayının Gözlem Bulguları

Etkinliklerin Uygulamasında Gözlenen Davranışlar	ÖA ₁		ÖA ₃	
	2. Etkinlik	14. Etkinlik	4. Etkinlik	8. Etkinlik
1. Etkinlik kazanımlarına uygun olarak temel ilke ve kavramları sahiptir.	✓	✓	✓	✓
2. Etkinlikteki konuyu; diğer konular ve dersler ile ilişkilendirme yaparak verir.	✓	✓	X	✓
3. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ön bilgi düzeylerini dikkate alır.	✓	✓	X	✓
4. Öğrencilerin ilgi ve dikkati çeker.	✓	✓	✓	✓
5. Etkinliğe yönelik somutlaştırma yapar.	✓	✓	X	✓
6. Öğrencilerin derse aktif katılmalarını sağlar.	✓	✓	X	✓
7. Etkinliği güncel konular ve gerçek yaşamla ilişkilendirir	✓	✓	✓	✓
8. Etkinlikle farklı bakış açılarına ve çözüm yollarına yer verir.	✓	✓	✓	✓
9. Farklı bilişsel düzeylerde sorular sorar.	✓	✓	✓	✓
10. Teknolojik araç-gereçlerden yararlanır.	✓	✓	✓	✓
11. Etkinliğe uygun araç-gereç ve materyal kullanır.	✓	✓	X	✓
12. Etkinliğe uygun şekilde öğrenme ortamını düzenler.	✓	✓	X	✓
13. Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etmelerine olanak tanır.	✓	✓	✓	✓
14. Öğrencilere açık, anlaşılır yönergeler verir.	✓	✓	X	✓
15. Sözel dili ve beden dilini etkin şekilde kullanır.	✓	✓	✓	✓
16. Zamanı verimli kullanarak yönetir.	✓	✓	X	✓
17. Etkinlik ile ilgili öğrenci öğrenmelerini pekiştirir.	✓	✓	✓	✓
18. Etkinliği uygularken kavram yanılgıları oluşturmaz.	✓	✓	✓	✓
19. Öğrencilere gelecek dersle ilgili bilgi vererek, ödevlendirme yapar.	✓	X	✓	X
20. Bireysel farklılıklara göre çeşitli ölçme-değerlendirme yaklaşımları kullanır.	✓	✓	✓	✓

* ✓Gözlemlendi. X Gözlemlenmedi.

Tablo 6'da görüldüğü üzere ÖA₁ kodlu öğretmen adayının uyguladığı 2 numaralı etkinlik Matematik dersi "Kesirler" konusu ile ilgiliyken; 14 numaralı etkinlik Türkçe

dersi “Söz Varlığı” konusu ile ilgilidir. ÖA₁ kodlu öğretmen adayının gözlemlerinde ortaya çıkan en belirgin özellik, öğrencileri aktif kılarak kendi hazırlamış olduğu özgün materyaller ile dersin ilgili kazanımlarının somutlaştırılmasının yapılması, öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin çekilmesidir. Bununla birlikte ÖA₁ kodlu öğretmen adayının etkinliklerini uygularken demokratik bir sınıf ortamı oluşturarak her öğrencinin kendisini rahatlıkla ifade etmesini sağlamıştır ve ÖA₁ kodlu öğretmen adayının uygun dönüt ve pekiştiriciler ile etkinlikleri uyguladığı gözlemlenmiştir. Öğrencilerin süreçte çok mutlu oldukları ve hep derse katıldıkları gözlemlenmiştir. ÖA₃ kodlu öğretmen adayının uyguladığı dört numaralı etkinlik Matematik dersi “Alan Ölçme” konusuyla, 8 numaralı etkinlik Fen Bilimleri dersi “Maddeyi Niteleyen Özellikler” konusuyla ilgilidir. ÖA₃ kodlu öğretmen adayının dört numaralı etkinliğinin uygulamasında süre yönetimini nitelikli şekilde gerçekleştirmediği görülmektedir. Bununla birlikte konuyu somutlaştırmada, araç-gereçlerin kullanımında ve yönergelerin açık, anlaşılır şekilde öğrencilere verilmesinde sıkıntılar yaşadığı gözlemlenmiştir. ÖA₃ kodlu öğretmen adayının sekiz numaralı etkinlik olan “Maddeyi Niteleyen Özellikler” konulu etkinlikte öğrencileri aktif kılacak yöntem teknikleri kullanması, kendisinin hazırlamış olduğu materyali kullanması, farklı bakış açılarına değer vererek gerçek yaşamla ilişkilendirme yapması gözlemlenmiştir. Öğrencilerin özellikle hazırlanan materyal ile etkileşimlerinin onları çok mutlu ettiği gözlemlenmiştir. Tablo 7’de ÖA₂ kodlu sınıf öğretmeni adayının gözlem bulguları sunulmuştur.

Tablo 7. Etkinlik Uygulama Sürecine Yönelik ÖA₂ Kodlu Sınıf Öğretmeni Adayının Gözlem Bulguları

Etkinliklerin Uygulamasında Gözlenen Davranışlar	Etkinlik numarası		
	3. Etkinlik	15. Etkinlik	19. Etkinlik
1. Etkinlik kazanımlarına uygun olarak temel ilke ve kavramları sahiptir.	X	✓	X
2. Etkinlikteki konuyu; diğer konular ve dersler ile ilişkilendirme	X	✓	X

yaparak verir.			
3. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ön bilgi düzeylerini dikkate alır.	X	✓	✓
4. Öğrencilerin ilgi ve dikkati çeker.	✓	✓	X
5. Etkinliğe yönelik somutlaştırma yapar.	✓	✓	✓
6. Öğrencilerin derse aktif katılmalarını sağlar.	✓	✓	X
7. Etkinliği güncel konular ve gerçek yaşamla ilişkilendirir	✓	✓	X
8. Etkinlikle farklı bakış açılarına ve çözüm yollarına yer verir.	✓	✓	✓
9. Farklı bilişsel düzeylerde sorular sorar.	✓	✓	X
10. Teknolojik araç-gereçlerden yararlanır.	✓	✓	✓
11. Etkinliğe uygun araç-gereç ve materyal kullanır.	✓	✓	✓
12. Etkinliğe uygun şekilde öğrenme ortamını düzenler.	X	✓	X
13. Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etmelerine olanak tanır.	✓	✓	✓
14. Öğrencilere açık, anlaşılır yönergeler verir.	✓	✓	✓
15. Sözel dili ve beden dilini etkin şekilde kullanır.	✓	✓	✓
16. Zamanı verimli kullanarak yönetir.	✓	X	✓
17. Etkinlik ile ilgili öğrenci öğrenmelerini pekiştirir.	✓	✓	✓
18. Etkinliği uygularken kavram yanılgıları oluşturmaz.	✓	✓	✓
19. Öğrencilere gelecek dersle ilgili bilgi vererek, ödevlendirme yapar.	✓	✓	✓
20. Bireysel farklılıklara göre çeşitli ölçme-değerlendirme yaklaşımları kullanır.	✓	✓	X

* ✓Gözlemlendi. X Gözlemlenmedi.

Tablo 7 incelendiğinde, ÖA₂ kodlu öğretmen adayının uyguladığı üç numaralı etkinlik Matematik dersi “Geometrik Cisimler ve Şekiller” konusuyla, on beş numaralı etkinlik Türkçe dersi “Dinleme/İzleme” konusuyla ve on dokuz numaralı etkinlik Hayat Bilgisi dersi “Ülkemizde Hayat” konusu ile ilgilidir. ÖA₂ kodlu öğretmen adayının özellikle üç ve on dokuz numaralı etkinliklerinde etkinlik kazanımlara ilişkin temel kavramları bilme düzeylerinde yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bunları diğer konu, derslerle ilişkilendirmedikleri gözlemlenmiştir. ÖA₂ kodlu öğretmen adayının on dokuz numaralı etkinlik olan “Ülkemizde Hayat” konulu etkinlikte öğrencileri aktif kılacak yöntem teknikleri kullanmaması, uygun ölçme-değerlendirme araçlarını kullanmaması da gözlemlenmiştir. Sınıf içerisinde öğrencilerin dikkatlerinin dağıldığı gözlemlenmiştir. Tablo 8’de ÖA₄ ve ÖA₇ kodlu sınıf öğretmeni adayının gözlem bulguları sunulmuştur.

Tablo 8. Etkinlik Uygulama Sürecine Yönelik ÖA₄ ve ÖA₇ Kodlu Sınıf Öğretmeni Adayının Gözlem Bulguları

Etkinliklerin Uygulamasında Gözlenen Davranışlar	ÖA ₄		ÖA ₇	
	7. Etkinlik	11. Etkinlik	9. Etkinlik	17. Etkinlik
1. Etkinlik kazanımlarına uygun olarak temel ilke ve kavramları sahiptir.	✓	✓	✓	✓
2. Etkinlikteki konuyu; diğer konular ve dersler ile ilişkilendirme yaparak verir.	✓	✓	✓	✓
3. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ön bilgi düzeylerini dikkate alır.	✓	✓	✓	✓
4. Öğrencilerin ilgi ve dikkati çeker.	X	X	X	✓
5. Etkinliğe yönelik somutlaştırma yapar.	X	X	X	✓
6. Öğrencilerin derse aktif katılmalarını sağlar.	X	X	✓	✓
7. Etkinliği güncel konular ve gerçek yaşamla ilişkilendirir	✓	✓	✓	✓
8. Etkinlikle farklı bakış açılarına ve çözüm yollarına yer verir.	✓	✓	✓	✓
9. Farklı bilişsel düzeylerde sorular sorar.	✓	X	✓	✓
10. Teknolojik araç-gereçlerden yararlanır.	✓	✓	X	✓
11. Etkinliğe uygun araç-gereç ve materyal kullanır.	✓	✓	X	✓
12. Etkinliğe uygun şekilde öğrenme ortamını düzenler.	X	X	✓	✓
13. Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etmelerine olanak tanır.	✓	✓	✓	✓
14. Öğrencilere açık, anlaşılır yönergeler verir.	✓	✓	✓	✓
15. Sözel dili ve beden dilini etkin şekilde kullanır.	✓	✓	✓	✓
16. Zamanı verimli kullanarak yönetir.	✓	✓	✓	X
17. Etkinlik ile ilgili öğrenci öğrenmelerini pekiştirir.	✓	✓	✓	✓
18. Etkinliği uygularken kavram yanılgıları oluşturmaz.	✓	✓	✓	✓
19. Öğrencilere gelecek dersle ilgili bilgi vererek, ödevlendirme yapar.	✓	✓	✓	X
20. Bireysel farklılıklara göre çeşitli ölçme-değerlendirme yaklaşımları kullanır.	✓	X	✓	✓

* ✓Gözlemlendi. X Gözlemlenmedi.

Tablo 8’de ÖA₄ kodlu öğretmen adayının uyguladığı yedi numaralı etkinlik Matematik dersi Zaman Ölçme konusuyla, on bir numaralı etkinlik Fen Bilimleri dersi “Işık

Kaynakları” konusuyla ilgilidir. ÖA₄ kodlu öğretmen adayının her iki etkinliğinin uygulamasında kazanımlara uygun yöntem- teknikleri kullanmaması ve öğrencileri sınıf içinde aktif hale getirememesi gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra etkinlik konusunun somutlaştırılmaması nedeniyle öğrencilerin öğrenmeye yönelik ilgilerinin ve dikkatlerinin çekilmediği fark edilmiştir. Ayrıca ÖA₄ kodlu sınıf öğretmeni on bir numaralı etkinlikte geri bildirim mekanizmasını işlevsel şekilde uygun ölçme-değerlendirme yaklaşımları ile kullanmamış, öğrencilere farklı bilişsel düzeyde sorular sormamıştır. ÖA₇ kodlu öğretmen adayının uyguladığı dokuz Numaralı etkinlik Fen Bilimleri dersi “Işığın Görmedeki Rolü” konusuyla, 17 numaralı etkinlik Hayat Bilgisi dersi “Güvenli Hayat” konusuyla ilgilidir. ÖA₇ kodlu öğretmen adayının dokuz numaralı etkinlikte öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekemediği, konuyu gerektiği gibi somutlaştırmak için araç-gereç, materyaller kullanmadığı gözlemlenmiştir. 17 numaralı etkinlikte ise uygulama sürecinde zamanı verimli ve etkin kullanmadığı, öğrencilere konu ile ilgili ödevler vermediği gözlemlenmiştir. Tablo 9’da ÖA₅ kodlu sınıf öğretmeni adayının gözlem bulguları sunulmuştur.

Tablo 9. Etkinlik Uygulama Sürecine Yönelik ÖA₅ Kodlu Sınıf Öğretmeni Adayının Gözlem Bulguları

Etkinliklerin Uygulamasında Gözlenen Davranışlar	Etkinlik numarası		
	1. Etkinlik	12. Etkinlik	18. Etkinlik
1. Etkinlik kazanımlarına uygun olarak temel ilke ve kavramları sahiptir.	✓	X	✓
2. Etkinlikteki konuyu; diğer konular ve dersler ile ilişkilendirme yaparak verir.	✓	✓	✓
3. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ön bilgi düzeylerini dikkate alır.	✓	✓	✓
4. Öğrencilerin ilgi ve dikkati çeker.	✓	✓	✓
5. Etkinliğe yönelik somutlaştırma yapar.	✓	✓	X
6. Öğrencilerin derse aktif katılmalarını sağlar.	✓	X	✓
7. Etkinliği güncel konular ve gerçek yaşamla ilişkilendirir	✓	✓	✓
8. Etkinlikle farklı bakış açılarına ve çözüm yollarına yer verir.	✓	✓	✓
9. Farklı bilişsel düzeylerde sorular sorar.	✓	✓	✓
10. Teknolojik araç-gereçlerden yararlanır.	✓	✓	X
11. Etkinliğe uygun araç-gereç ve materyal kullanır.	✓	✓	✓
12. Etkinliğe uygun şekilde öğrenme ortamını düzenler.	✓	✓	✓
13. Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etmelerine olanak tanır.	✓	✓	✓
14. Öğrencilere açık, anlaşılır yönergeler verir.	✓	✓	✓
15. Sözel dili ve beden dilini etkin şekilde kullanır.	✓	✓	✓
16. Zamanı verimli kullanarak yönetir.	✓	✓	✓
17. Etkinlik ile ilgili öğrenci öğrenmelerini pekiştirir.	✓	✓	✓
18. Etkinliği uygularken kavram yanılgıları oluşturmaz.	✓	✓	✓
19. Öğrencilere gelecek dersle ilgili bilgi vererek, ödevlendirme yapar.	✓	✓	✓
20. Bireysel farklılıklara göre çeşitli ölçme-değerlendirme yaklaşımları kullanır.	✓	✓	✓

* ✓Gözlemlendi. X Gözlemlenmedi.

Tablo 9 irdelendiğinde, ÖA₅ kodlu öğretmen adayının uyguladığı bir numaralı etkinlik Matematik dersi “Doğal Sayılarda Çarpma İşlemi” konusuyla, 12 numaralı etkinlik Fen Bilimleri dersi “Işık Kaynakları” konusuyla, 18 numaralı etkinlik Hayat Bilgisi dersi “Ülkemizde Hayat” konusuyla ilgilidir. ÖA₅ kodlu öğretmen adayının bir numaralı

etkinliğinde uygulama sırasında tüm maddeler gözlemlenmiştir. Öğrencilerin süreçte aktif olduğu, bireysel farklılıkları ve ön bilgileri temelinde farklı yöntem ve tekniklerden yararlanmışlardır. Öğrencilerin özellikle Matematik dersinde 10 ve 100 ile kısa yoldan çarpma kazanımının işe koşulduğu drama etkinliğinde eğlenerek öğrendikleri gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra etkinlik konusunun somutlaştırılması öğrenciler için konuyu öğrenmeye ilgi ve dikkatlerini çektiğinden dolayı sınıf için uygun bir öğrenme ortamı oluşmuştur. Ayrıca ÖA₅ kodlu sınıf öğretmeni 18 numaralı etkinlikte uygun araç-gereç ve materyal kullanmadığı öğrencilere farklı bilişsel düzeyde sorular yönlendirmediği gözlemlenmiştir. ÖA₅ kodlu öğretmen adayının “Işık Kaynakları” konusunda temel bilgilere yönelik eksikliklerinin olduğu ve uygun yöntem-teknikler belirlemediğinden dolayı süreçte öğrencileri etkin kılamadığı gözlemlenmiştir. ÖA₅ kodlu öğretmen adayının etkinlik konusu ile ilgili çeşitli tanıtım broşürlerini sınıfa getirmesi daha etkin bir öğrenme ortamı oluşmasına katkı sağlayabilirdi. Bununla birlikte bu çalışmada ilk kez okul dışı öğrenme kapsamında ilgili konu kazanımına uygun olarak öğrenciler okul çıkışı aileleri ile birlikte en yakın muhtarlığa gezi düzenleyerek yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanıma imkânı bulmuştur. Tablo 10’da ÖA₆ kodlu sınıf öğretmeni adayının gözlem bulguları sunulmuştur.

Tablo 10. Etkinlik Uygulama Sürecine Yönelik ÖA₆ Kodlu Sınıf Öğretmeni Adayının Gözlem Bulguları

Etkinliklerin Uygulamasında Gözlenen Davranışlar	Etkinlik numarası		
	5. Etkinlik	10. Etkinlik	20. Etkinlik
1. Etkinlik kazanımlarına uygun olarak temel ilke ve kavramları sahiptir.	✓	✓	✓
2. Etkinlikteki konuyu; diğer konular ve dersler ile ilişkilendirme yaparak verir.	✓	✓	✓
3. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ön bilgi düzeylerini dikkate alır.	✓	✓	✓
4. Öğrencilerin ilgi ve dikkati çeker.	✓	✓	✓
5. Etkinliğe yönelik somutlaştırma yapar.	✓	✓	✓
6. Öğrencilerin derse aktif katılmalarını sağlar.	✓	✓	✓
7. Etkinliği güncel konular ve gerçek yaşamla ilişkilendirir	✓	✓	✓
8. Etkinlikle farklı bakış açılarına ve çözüm yollarına yer verir.	✓	✓	✓
9. Farklı bilişsel düzeylerde sorular sorar.	✓	✓	✓
10. Teknolojik araç-gereçlerden yararlanır.	✓	✓	✓
11. Etkinliğe uygun araç-gereç ve materyal kullanır.	✓	✓	✓
12. Etkinliğe uygun şekilde öğrenme ortamını düzenler.	✓	✓	✓
13. Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etmelerine olanak tanır.	✓	✓	✓
14. Öğrencilere açık, anlaşılır yönergeler verir.	✓	✓	✓
15. Sözel dili ve beden dilini etkin şekilde kullanır.	✓	✓	✓
16. Zamanı verimli kullanarak yönetir.	✓	✓	✓
17. Etkinlik ile ilgili öğrenci öğrenmelerini pekiştirir.	✓	✓	✓
18. Etkinliği uygularken kavram yanlışları oluşturmaz.	✓	✓	✓
19. Öğrencilere gelecek dersle ilgili bilgi vererek, ödevlendirme yapar.	✓	✓	✓
20. Bireysel farklılıklara göre çeşitli ölçme-değerlendirme yaklaşımları kullanır.	✓	✓	✓

* ✓Gözlemlendi. X Gözlemlenmedi.

Tablo 10'da ÖA₆ kodlu öğretmen adayının uyguladığı beş numaralı etkinlik Matematik dersi "Paralarımız" konusu ile ilgiliyken; on numaralı etkinlik Fen Bilimleri dersi "Maddenin Halleri" konusuyla, on numaralı etkinlik Hayat Bilgisi dersi "Doğada Hayat" konusuyla ilgilidir. ÖA₆ kodlu öğretmen adayının gözlemlerinde ortaya çıkan en

belirgin özellik, öğrencileri aktif kılarak kendi hazırlamış olduğu özgün materyaller ile dersin ilgili kazanımlarının somutlaştırılmasının yapılması, öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin çekilmesidir. Bununla birlikte ÖA₆ kodlu öğretmen adayı etkinliklerini uygularken özellikle maddenin halleri konusunda öğrencilerde kavram yanlışları oluşturmayacak şekilde etkinliğini uygulamıştır. ÖA₆ kodlu öğretmen adayı Hayat Bilgisi dersinde “Doğada Hayat” konusunda bir sebze tohumu ekmelerini ve gözlemlerini isteyerek ödevlendirme yapmıştır. Öğrencilere uygun dönüt ve pekiştiriciler ile etkinlikleri uyguladığı süreçte öğrencilerin çok mutlu oldukları ve hep derse katıldıkları gözlemlenmiştir. Tablo 11’de ÖA₈ kodlu sınıf öğretmeni adayının gözlem bulguları sunulmuştur.

Tablo 11. Etkinlik Uygulama Sürecine Yönelik ÖA₈ Kodlu Sınıf Öğretmeni Adayının Gözlem Bulguları

Etkinliklerin Uygulamasında Gözlenen Davranışlar	Etkinlik numarası		
	6. Etkinlik	13.Etkinlik	16.Etkinlik
1. Etkinlik kazanımlarına uygun olarak temel ilke ve kavramları sahiptir.	✓	X	✓
2. Etkinlikteki konuyu; diğer konular ve dersler ile ilişkilendirme yaparak verir.	✓	✓	✓
3. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ön bilgi düzeylerini dikkate alır.	✓	✓	✓
4. Öğrencilerin ilgi ve dikkati çeker.	✓	✓	✓
5. Etkinliğe yönelik somutlaştırma yapar.	X	X	X
6. Öğrencilerin derse aktif katılmalarını sağlar.	✓	✓	✓
7. Etkinliği güncel konular ve gerçek yaşamla ilişkilendirir	✓	✓	✓
8. Etkinlikle farklı bakış açılarına ve çözüm yollarına yer verir.	✓	✓	✓
9. Farklı bilişsel düzeylerde sorular sorar.	✓	✓	✓
10. Teknolojik araç-gereçlerden yararlanır.	✓	X	✓
11. Etkinliğe uygun araç-gereç ve materyal kullanır.	X	X	X
12. Etkinliğe uygun şekilde öğrenme ortamını düzenler.	✓	✓	✓
13. Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etmelerine olanak tanır.	✓	✓	✓
14. Öğrencilere açık, anlaşılır yönergeler verir.	✓	X	✓
15. Sözel dili ve beden dilini etkin şekilde kullanır.	✓	✓	✓
16. Zamanı verimli kullanarak yönetir.	✓	X	X
17. Etkinlik ile ilgili öğrenci öğrenmelerini pekiştirir.	✓	✓	✓
18. Etkinliği uygularken kavram yanlışları oluşturmaz.	✓	X	✓
19. Öğrencilere gelecek dersle ilgili bilgi vererek, ödevlendirme yapar.	✓	X	✓
20. Bireysel farklılıklara göre çeşitli ölçme-değerlendirme yaklaşımları kullanır.	✓	✓	✓

* ✓Gözlemlendi. X Gözlemlenmedi.

Tablo 11 incelendiğinde, ÖA₈ kodlu öğretmen adayının uyguladığı altı numaralı etkinlik Matematik dersi “Tartma” konusu ile ilgiliyken; 13 numaralı etkinlik Fen Bilimleri dersi “Çevremizdeki Canlı ve Cansız Varlıklar” konusuyula, 16 numaralı etkinlik Hayat Bilgisi dersi “Güvenli Hayat” konusuyula ilgilidir. ÖA₈ kodlu öğretmen adayının

gözlemlerinde ortaya çıkan en belirgin özellik; etkinlikleri somutlaştırmaya yönelik araç-gereç ve materyaller kullanmamasıdır. Bunun yanı sıra Fen Bilimleri dersinde canlı ve cansız varlıkların özelliklerine ilişkin temel bilgi eksikliğinden dolayı çeşitli kavram yanılgıları sözlü olarak ifade edilmiştir. Örneğin iletişime geçme, konuşmak, ses çıkarmak canlıların ortak özellikleri içerisinde yer alırken hareket etme ortak özellikler içerisinde verilmemiştir. ÖA₈ kodlu öğretmen adayının 13. ve 16. etkinliklerde zamanı verimli ve etkin kullanamadığı gözlemlenmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında hazırladıkları ve uyguladıkları etkinlikler doküman inceleme ve gözlemler aracılığıyla detaylı şekilde incelemiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında etkinlik hazırlama süreçleri incelendiğinde, hazırladıkları etkinliklerde çoğunlukla etkinliğin yöntem-teknik, araç-gereç ve ölçme-değerlendirme kısımlarındaki bilgilere yer vermedikleri görülmektedir. ÖA₁ ve ÖA₆ kodlu iki sınıf öğretmeni adaylarının hazırlamış oldukları etkinliklerin tamamında etkinliğin kazanımları, etkinliğin süresi, yöntem-teknikleri, araç gereçleri, yönergesi ve ölçme-değerlendirmesine yönelik bilgilerin yer aldığı görülmüştür. Bu bağlamda bu iki öğretmen adayının hizmet öncesinde etkinlik hazırlama konusunda gerekli bilgi ve beceriye sahip oldukları ifade edilebilir. ÖA₃ ve ÖA₈ kodlu öğretmen adaylarının etkinliklerinin yönerge kısımlarında eksiklikler olduğu belirlenmiştir.

Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında etkinlik uygulama süreçleri incelendiğinde, özellikle bazı etkinliklerde öğretmen adaylarının öğrencilerin ilgilerini, dikkatlerini çekecek, konuyu somutlaştıracak özgün materyaller hazırlamıştır. Bu materyallere yönelik görseller ilgili oldukları konu isimleriyle birlikte ekte sunulmuştur. Etkinlik kapsamında konunun somutlaştırılması, somuttan soyuta öğretim ilkesi temelinde verilmesi oldukça önemlidir. Araştırmanın bu bulgusu alan yazında Toprak, Uğurel ve Tuncer (2014) tarafından öğretmen adaylarının öğrencilerin kalıcı, etkili şekilde öğrenmelerini gerçekleştiren etkinlikleri tercih edilmesi bulgusu ile

benzerlik taşımaktadır. Araştırmacı tarafından öğretmen adaylarının hazırlamış olduğu etkinlikler uygulama sürecinde sınıf içerisinde gözlemlenmiştir. Yapılan gözlem bulguları ışığında öğretmen adaylarının etkinliklerindeki kazanımları öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini göz önüne alarak günlük yaşamdan örnekler ile çeşitlendirdikleri, olumlu ve demokratik bir sınıf ortamı içerisinde gerçekleştirdikleri görülmüştür. Etkinliklerin uygulanmasındaki bu özellikler alan yazında da önemle vurgulanmıştır (Altun, 2005; Aykaç, 2007; Coşkun, 2005; Doer, 2006; Francom ve Gardner, 2014; Horoks ve Robert, 2007; MacGrekör, 2004; Olkun ve Toluk-Uçar, 2007; Özmantar ve Bingölbali, 2010; Stylianides ve Stylianides, 2008; Suzuki ve Harnisch, 1995; Swan, 2008; Uğurel, Bukova-Güzel ve Kula, 2010). Diğer taraftan yapılan araştırmalarda etkinlik uygulama sürecinde öğretmen adaylarının etkinliğin giriş etkinliklerinde ilgi, dikkat çekme, konuyu somutlaştırma, üst düzey sorularla öğrencilerin mantıksal düşünme yeteneğini geliştirmesi gerektiği vurgulanmıştır (Altun ve Kayapınar, 2011; Aykaç, 2007; Baki, 2008; Bell, 1993; Brooks ve Brooks, 1999; Ersoy, 2006; Olkun ve Toluk-Uçar, 2006; Watson ve Mason, 2007). Araştırmada ÖA₁ ve ÖA₆ kodlu öğretmen adaylarının bunları nitelikli şekilde gerçekleştirdikleri gözlemlenmiştir. ÖA₈ kodlu öğretmen adayı ise canlı ve cansız varlıklar konusunda kavramlara ilişkin yeterli bilgi düzeyinde olmadığı için öğrencilere olan aktarımlarında çeşitli kavram yanılgılarına neden olabilecek durumlar oluşturmuştur. Hâlbuki alan yazında etkinliklerin kazanımlara uygun şekilde yapılandırılması ve kavram yanılgıları oluşturulmayacak şekilde sunulması vurgulanmıştır (Ainley, Pratt ve Hansen, 2006; Koç, 2006; MacGrekör, 2004; Özmantar ve Bingölbali, 2010; Toptaş, 2008; Toptaş, 2009). ÖA₂ ve ÖA₃ kodlu öğretmen adayı dışında diğer öğretmen adayları etkinliklerini uygularken öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önüne alarak uygulamalarını gerçekleştirmişlerdir. Alan yazında da birçok çalışma öğrencilerin bireysel özelliklerinin dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır (Erden ve Akman, 2004; Koç, 2006; Kutluca, Çatlıoğlu, Birgin, Aydın ve Butakın, 2009; Toprak vd., 2014). Etkinliklerin etkili ve nitelikli uygulamasında olmasında planlama önemli bir konuma sahiptir. Yapılan çalışmada öğretmen adaylarının etkinlikleri hazırlama kısımlarında var olan eksiklikleri uygulama aşamasında yapılan gözlemler ile de tespit edilmiştir.

Özellikle bazı öğretmen adaylarında öğrenme-öğretme süreci temel unsurlarına yönelik önemli davranışlar gözlemlenememiştir. Bu çalışma kapsamında şu önerilerde bulunulabilir:

- Sınıf öğretmenliği lisans programı ile birlikte tüm öğretmen yetiştirme programlarında etkinlik hazırlama ve uygulama süreçlerine yönelik uygulamalı dersler ile bu temel becerilerin kazandırılması sağlanmalıdır.
- Sınıf öğretmeni adaylarının etkinlik hazırlama ve uygulama süreçlerine yönelik yansıtıcı günlükler, yarı yapılandırılmış bireysel ve odak grup görüşmeleri gibi farklı veri toplama araçları ile veriler toplanabilir.
- Öğretmen adaylarının etkinlik hazırlamada ve uygulamada eksiklikleri olan kısımların ilişkili olduğu lisans dersleri kapsamında, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Öğretim Teknolojileri ve çeşitli disiplinlerin öğretim derslerinde (Matematik Öğretimi, Fen Öğretimi, Hayat Bilgisi Öğretimi vb.) öğretmen adaylarına etkinlik hazırlama çalışmaları yaptırılabilir.
- Etkinlik hazırlama ve uygulama süreçlerine yönelik öğretmen adaylarına katkı sağlayacak kitapçıklar hazırlanabilir.

KAYNAKLAR

- Aguado, J. D. M. (2016). Öğretmenlik uygulaması sürecinde İngilizce öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinden ne tür geribildirimler bekliyorlar? İspanyol İngilizce öğretmen adayları örneği. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(5), 36-51.
- Ainley, J., Pratt, D. & Hansen, A. (2006). Connecting engagement and focus in pedagogic task design. *British Educational Research Journal*, 32(1), 23-38.
- Altun, M. & Kayapınar, A.Y. (2011). Lise öğrencilerinin işaret fonksiyonu bilgisini oluşturma süreci. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 66-83.
- Altun, M. (2005). *İlköğretim ikinci kademedeki (6, 7 ve 8. sınıflarda) matematik öğretimi* (4. Baskı). Bursa: Aktüel Yayınevi
- Arastaman G., Öztürk Fidan İ. & Fidan T.(2018). Nitel Araştırmada Geçerlik ve Güvenilirlik: Kuramsal Bir İnceleme. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal of Education Faculty)*, 15(1):37-75.
- Atmış, S. (2013). *Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecini değerlendirmelerine yönelik görüşlerinin incelenmesi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Trabzon.
- Aydın, F. & Akgün, E. (2014). Eğitim fakültesi BÖTE son sınıf öğrencilerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde karşılaştıkları sorunlar. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-14.
- Aykaç, N. (2007). İlköğretim programında yer alan etkinliklerin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi (Sinop ili örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(2), 19-35.
- Aytaç, A. (2010). *Öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulama öğretim elemanlığının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Aytaçlı, B. (2012). *İlköğretim matematik öğretmenliği lisans programında yer alan okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Baki, A. & Hacısalıhoğlu-Karadeniz, M. (2013). Okul öncesi eğitim programının matematik uygulama sürecinden yansımalar. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 619-636.
- Beck, C. & Kosnik, C. (2000). Associate teachers in pre-service education: Clarifying and enhancing their role. *Journal of Education for Teaching*, 26(3), 207-224.
- Bell, A. (1993). Principles for the design of teaching. *Educational Studies in Mathematics*, 24(1), 5-34.

- Bozkurt, A. (2012). Matematik öğretmenlerinin matematiksel etkinlik kavramına dair algıları. *Eğitim ve Bilim*, 37(166), 101-115.
- Broadbent, C. (1998). Pre-service students' perceptions and level of satisfaction with their field experiences. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 26(1), 27-37.
- Brooks, J.G. & Brooks, M.G. (1999). *In search of understanding: The case for constructivist classrooms*. Alexandria, Virginia, USA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Canbolat, C. (2014). *Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Caner, M. (2009). *A study on blended learning model for teaching practice course in pre-service English language teacher training program*. Unpublished Doctoral Dissertation. Anadolu University, Graduate School of Educational Sciences, Eskisehir, Turkey.
- Clarke, A., Triggs, V. & Nielsen, W. (2014). Cooperating teacher participation in teacher education. *Review of Educational Research*, 84, 163–202.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2000), *Research methods in education*. London: Routledge Falmer.
- Coşkun, E. (2005). İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğretmen ve öğrencilerinin yeni Türkçe dersi öğretim programıyla ilgili görüşleri üzerine nitel bir araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 421-476.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2. Baskı). USA: SAGE Publications.
- Çakmak, M. (2011). Değişen öğretmen rolleri: Öğretmen adaylarının düşünceleri. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 14-21.
- Çetin-Seçkin, N. (2005). *A survey about the opinions of student physics teachers, supervisors and mentors on practice teaching course (Unpublished master's thesis)*. Middle East Technical University, Ankara.
- Çevik, Y.D. (2014). Dönüt alan mı memnun veren mi? Çevrimiçi akran dönütü ile ilgili öğrenci görüşleri. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 3(1), 10-23.
- Darling-Hammond, L. & Baratz-Snowden, J. (2007). A good teacher in every classroom: Preparing the highly qualified teachers our children deserve. *Educational Horizons*, 85(2), 111-132.
- Demir, S. & Bedir, G. (2005). İlköğretim sosyal bilgiler ve fen bilgisi öğretiminde öğretmenlerin dersin geliştirme bölümü etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 44, 473-488.

- Doerr, H.M. (2006). Examining the tasks of teaching when using students' mathematical thinking. *Educational Studies in Mathematics*, 62, 3-24.
- Eraslan, A. (2009). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının "öğretmenlik uygulaması" üzerine görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi* 3(1), 207-221.
- Erden, M. & Akman, Y. (2004). *Gelişim ve öğrenme* (13. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ersoy, Y. (2006). İlköğretim matematik öğretim programındaki yenilikler-I: Amaç, içerik ve kazanımlar. *İlköğretim Online*, 5(1), 30-44.
- Francom, G.M. & Gardner, J. (2014). What is task-centered learning?. *TechTrends*, 58(5), 28-36.
- Girgin, D. (2016). *Öğrenme ve Öğretme Dünyasını Oluşturan Sınıf Öğretmeninin Mesleki Kimliği*. Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Hazzan, O. & Lapidot, T. (2004). The practicum in computer science education: Bridging gaps between theoretical knowledge and actual performance. *Inroads – The SIGCSE Bulletin*, 36 (4), 47-51.
- Horoks, J. & Robert, A. (2007). Task designed to highlight task-activity relationships. *Journal of Mathematics Teacher Education*, 10, 279-287.
- Hurioğlu, L. (2016). *Öğretmenlik uygulaması dersinde dönüt-düzeltilmenin öğretmen adaylarının öğretimi planlama ve uygulama becerileri ile öz-yeterlik düzeylerine etkisi*. Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.
- Iqbal, M. Z., Ramzan, M. & Arain, A.A. (2016). Students' feedback: a stimulus reflective practice for professional development of the prospective teachers. *Journal of Research and Reflections in Education*, 10(1), 69-79.
- Kale, M. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştıkları sorunlar, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9 (2), 255-280.
- Karakuş, M. & Yeşilpınar, M. (2013). İlköğretim altıncı sınıf matematik dersinde uygulanan etkinliklerin ve ölçme-değerlendirme sürecinin incelenmesi: Bir durum çalışması. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(1), 35-54.
- Kerpiç, A. (2011). *Etkinlik tasarımı prensipleri çerçevesinde 7. sınıf matematik ders kitabı etkinliklerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Koç, G. (2006). Öğretimin planlanması ve uygulanması. A. Doğanay ve E. Karip (Ed.), *Öğretimde planlama ve değerlendirme* içinde (s. 207-244). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kutluca, T., Çatlıoğlu, H., Birgin, O., Aydın, M. & Butakın, V. (2009). Çoklu zekâ kuramına göre geliştirilen etkinliklere dayalı öğretime ilişkin öğretmen ve

- öğrenci görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 1-16.
- MacGrekör, C. (2004). *Okul sonrası 365 aktivite*. (Çev. A.C. Atmaca) İstanbul: Rota Yayınevi.
- Martínez Agudo, J. (2016). What type of feedback do student teachers expect from their school mentors during practicum experience? The case of spanish efl student teachers. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(5), 36-51.
- MEB. (2018). Uygulama öğrencilerinin milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönerge. Ankara 15 Ocak 2019 tarihinde https://oygm.meb.gov.tr/meb_ays_dosyalar/2018_06/25172143_YYnerge.pdf adresinden erişilmiştir.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Olkun, S. & Toluk-Uçar, Z. (2006). *İlköğretimde matematik öğretimine çağdaş yaklaşımlar*. Ankara: Ekinoks.
- Olkun, S. & Toluk-Uçar, Z. (2007). *İlköğretimde etkinlik temelli matematik öğretimi* (3. Baskı). Ankara: Maya Akademi.
- Özcan, M. (2011). *Bilgi çağında öğretmen eğitimi, nitelikleri ve gücü: Bir reform önerisi*. Ankara: Türk Eğitim Derneği
- Özgen, K. & Alkan, H. (2011). Matematik öğretmen adaylarının öğrenme stillerine göre etkinliklere yönelik tercih ve görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 325-338.
- Özkılıç, R., Bilgin, A. & Kartal, H. (2008). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *İlköğretim-Online*, 7(3), 726-737.
- Özmantar, M.F. & Bingölbali, E. (2010). Etkinlik tasarımı ve temel tasarım prensipleri. E. Bingölbali ve M.F. Özmantar (Ed.), *İlköğretimde karşılaşılan matematiksel zorluklar ve çözüm önerileri* (2. Baskı) içinde (s. 313-348). Ankara: Pegem Akdemi.
- Özmantar, M.F., Bozkurt, A., Demir, S., Bingölbali, E. & Açıl, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin etkinlik kavramına ilişkin algıları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi* 30, 379-398.
- Paker, T. (2008). Öğretmenlik uygulamasında öğretmen adaylarının uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının yönlendirmesiyle ilgili karşılaştıkları sorunları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23), 132-139.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd Ed.). London: Sage Publications.

- Sağlam, G. (2007). *Perceived roles, responsibilities and challenges of ct's in the procedure of teaching practice course in practicum*. Unpublished doctoral dissertation, ODTÜ, Ankara.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for information*, 22(2), 63-75.
- Sılay, İ. & Gök, T. (2004). Öğretmen adaylarının uygulama okullarında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunları gidermek amacıyla hazırlanan öneriler üzerine bir çalışma, XIII Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004, Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Smith, K. & Lev-Ari, L. (2005). The place of practicum in pre-service teacher education. *Asian Pacific Journal of Teacher Education* 33 (3), 289-302.
- Smith, M.S. & Stein, M.K. (1998a). Selecting and creating mathematical tasks: From research to practice. *Mathematics Teaching in the Middle School*, 3(5), 344-350.
- Stanulis, R. N. & Russell, D. (2000). Jumping in: Trust and communication in mentoring students. *Teaching and Teacher Education*, 16 (1), 65-80.
- Stein, M. K. & Smith, M.S. (1998b). Mathematical tasks as a framework for reflection: From research to practice. *Mathematics Teaching in the Middle School*, 3(4), 268-275.
- Strauss, A. L. & Corbin, J. (1990). *Basic of qualitative research: grounded theory producers and techniques*. Newbury Park, CA: Sage.
- Stylianides, A.J. & Stylianides, G.J. (2008). Studying the classroom implementation of tasks: High-level mathematical tasks embedded in 'real-life' contexts. *Teaching and Teacher Education*, 24(4), 859-875.
- Suzuki, K. & Harnisch, D.L. (1995, April). *Measuring cognitive complexity: an analysis of performance-based assessment in mathematics*. Paper presented at the 1995 Annual Meeting of the American Educational Research Association, San Francisco, CA.
- Swan, M. (2008). Designing multiple representation learning experience in secondary algebra. *Journal of International Society for Design and Development in Education*, 1(1), 1-17.
- Topkaya, E. Z. & Yalın, M. (2005). Uygulama Öğretmenliğine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*. 1 (1-2), 14-24.
- Topkaya, Y., Tokcan, H. & Kara, C. (2012). Öğretmenlik uygulaması dersi hakkında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(7), 663-678.
- Toprak, Ç., Uğurel, I. & Tuncer, G. (2014). Öğretmen adaylarının geliştirdikleri matematik öğrenme etkinliklerinin seçilen konu, amaç, uygulama şekli

- bileşenleri açısından analizi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 5(1), 39-59.
- Toptaş, V. (2008). Geometri öğretiminde sınıfta yapılan etkinlikler ile öğretme-öğrenme sürecinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 7(1), 91-110.
- Toptaş, V. (2009). İlköğretimde etkinlikler ve geometri öğretimi. *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, 26, 40-44.
- Uğurel, I., Bukova-Güzel, E. & Kula, S. (2010). Matematik öğretmenlerinin öğrenme etkinlikleri hakkındaki görüş ve deneyimleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 103-123.
- Ünver, G. (2003). Öğretmenlik uygulamasında işbirliği. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 87-100.
- Watson, A. & Mason, J. (2007). Taken-as-shared: a review of common assumptions about mathematical task in teacher education. *Journal of Mathematics Teacher Education*, 10(4), 205-215.
- White, S. (2007). Investigating effective feedback practices for pre-service teacher education students on practicum. *Teaching Education*, 18(4), 299-311.
- Yeşilyurt, E. (2010). *Öğretmenlik uygulaması öğretim programının standart temelli ve ihtiyaca cevap verici modeller ışığında değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Yıldırım, A. & Şimşek, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları
- Yıldız, N. (2016). Dönüt verme ve düzeltme türlerinin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 312-327.
- Yin, R. K. (2003). *Case Study Research Design and Methods* (3. Baskı). London: Sage Publications.
- YÖK/Dünya Bankası (1998). Fakülte-okul işbirliği. Ankara: Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi.
- Zhao, H. & Zhang, X. (2017). The influence of field teaching practice on pre-service teachers' professional identity. *Journal in Multidisciplinary Psychology*. 8, 1-11.

ORCID

Derya GİRĞİN <https://orcid.org/0000-0002-6114-7925>

Çavuş ŞAHİN <https://orcid.org/0000-0002-4250-9898>

SUMMARY

There is no doubt that an effective and quality education system is only possible with the eligible teacher training process. Teacher training programs should equip teacher candidates with the necessary knowledge and skills that they would need in their profession. Teaching Practice Course provides teacher candidates with the experience to apply theoretical knowledge into practice in a real classroom environment before they start teaching. The purpose of this study is to investigate the processes of teacher candidates' activity planning and implementation within the scope of teaching practice. Thus, the problem statement for the research is 'What are the processes for the primary teacher candidates' activity planning and implementation within the scope of teaching practice?'

Case study method, which is a qualitative research method, was used in the study. The study group of the research consists of eight (five female, three male) senior year teacher candidates who were studying at Canakkale Onsekiz Mart University, at the Undergraduate Programme of Education and who were undertaking the Teaching Practice Course at a primary school in Canakkale province. Document analysis and observation methods were used for collecting data. The activity forms and semi-structured observation forms prepared by teacher candidates were used to observe and examine thoroughly the processes of teacher candidates' activity planning and implementation. Descriptive analysis was used for the analysis of the activity plans prepared by the teacher candidates. Data obtained through semi-structured observation form and the analysis results of the notes taken by the researcher during the observation process were shown by descriptive analysis. The results of the analysis were demonstrated in the charts accordingly.

It was determined that primary teacher candidates mostly did not include the information in the method-technique, materials and assessment-evaluation section in the planning activities. In this context, the absence of these important structures in the activities planned by senior year teacher candidates in particular, demonstrated that teacher candidates do not have the necessary knowledge, skills and competency in the related structures which have an essential place in education. The information about the learning outcome, duration of the activity, method-technique, materials, instructions, and assessment-evaluation were included in all the activities planned by two teacher candidates, ÖA₁ and ÖA₆. Therefore, these two teacher candidates are considered to have the necessary knowledge and skills in pre-service activity planning. There were missing instructions in activity planning of the teacher candidates, ÖA₃ and ÖA₈.

When the activity implementation processes within the teaching practice of teacher candidates were analysed, it was observed that they prepared authentic materials for some activities which interested students, grabbed their attention, and objectified abstract concepts. The visuals of these materials together with their related topics are in the attached file. It is very important to objectify the abstract subjects and within the educational principle of teaching from concrete to abstract.

Each teacher candidate was observed by the researcher while they were implementing their related activities in the classroom. In the light of their observation results, teacher candidates by taking into account students' level of readiness, enriched the learning outcomes during activities through giving varied real-life examples within the positive and democratic classroom atmosphere. In the study, it was observed that teacher candidates, ÖA₁ and ÖA₆ performed sufficiently. However, teacher candidate ÖA₈ caused situations that may cause misunderstandings in some concepts for the students due to the candidate's lack of knowledge in living and non-living things. Except for ÖA₂ and ÖA₃, other teacher candidates implemented their activities considering individual differences of the students. Planning is a significant part of implementing activities effectively and skillfully. In the research, the substantial lack that teacher candidates have in preparing the activities was determined during the observation process of the implementation. For some teacher candidates, in particular, important behaviours towards learning-education process were not observed.

In the context of this study such suggestions may be given:

- Along with the undergraduate teaching programme, all teacher training programmes should provide courses of activity planning and implementation processes to ensure the acquisition of these basic skills.*
- Data can be collected through different data collection methods such as reflective dairies, semi-structured individual and focus group meetings related to primary teacher candidates' activity planning and implementation processes.*
- Within the scope of undergraduate courses related to the areas that teacher candidates are lacking in activity planning and implementation, teacher candidates can be given activity planning practices in the courses of Teaching Principles and Methods, Teaching Technologies and many other different interdisciplinary teaching courses (i.e: Teaching Maths, Teaching Sciences, Social Studies, etc.)*
- Preparing booklets about activity planning and processes can also contribute to teacher candidates' professional development.*